

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

NGUYỄN ĐÌNH THẮNG

**NGHIÊN CỨU MỘT SỐ ĐẶC ĐIỂM DỊCH TỄ, BỆNH
LÝ BỆNH CARE Ở CHÓ TẠI BỆNH XÁ THÚ Y,
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM THÁI NGUYÊN,
XÂY DỰNG PHÁC ĐỒ HỖ TRỢ ĐIỀU TRỊ**

Chuyên ngành: Thú y

Mã số: 8.64.01.01

LUẬN VĂN THẠC SĨ THÚ Y

Người hướng dẫn khoa học: TS. PHAN THỊ HỒNG PHÚC

Thái Nguyên, năm 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi, các kết quả nghiên cứu được trình bày trong luận văn là trung thực, khách quan và chưa từng dùng để bảo vệ lấy bất kỳ học vị nào.

Tôi xin cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn đã được cảm ơn, các thông tin trích dẫn trong luận văn này đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày 13 tháng 12 năm 2019

Tác giả luận văn
Nguyễn Đình Thắng

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian thực tập và thực hiện đề tài này, tôi đã nhận được sự quan tâm, chỉ bảo, hướng dẫn, giúp đỡ tận tình của các thầy cô giáo, đồng nghiệp, bạn bè và sự động viên khích lệ của gia đình.

Nhân dịp này tôi xin được bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới:

TS. Phan Thị Hồng Phúc - Người đã trực tiếp hướng dẫn, chỉ bảo tôi hết sức tận tình trong suốt quá trình nghiên cứu và hoàn thành Luận văn.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng Đào tạo, Ban chủ nhiệm khoa và các thầy cô giáo Khoa Chăn nuôi Thú y - Trường Đại học Nông Lâm - Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập.

Tôi cũng xin trân trọng cảm ơn anh Nguyễn Văn Lương cùng toàn bộ đội ngũ cán bộ trong Bệnh xá Thú y cộng đồng, Trường Đại học Nông Lâm - Đại học Thái Nguyên đã giúp tôi trong quá trình thực hiện đề tài.

Cuối cùng tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc về sự ủng hộ, động viên, giúp đỡ của gia đình, bạn bè và đồng nghiệp trong suốt thời gian học tập, nghiên cứu và hoàn thành tốt luận văn này.

Thái Nguyên, ngày 13 tháng 12 năm 2019

Tác giả luận văn
Nguyễn Đình Thắng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CÁC CHỮ VIẾT TẮT.....	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	2
3.1. Ý nghĩa khoa học	2
3.2. Ý nghĩa thực tiễn	2
CHƯƠNG 1 TỔNG QUAN TÀI LIỆU	3
1.1. Một số tư liệu về loài chó.....	3
1.1.1. Một số giống chó nuôi ở Việt Nam.....	3
1.1.2. Một số giống chó nhập ngoại.....	3
1.2. Căn bệnh học.....	5
1.2.1. Phân loại vi rút gây bệnh Care	5
1.2.2. Hình thái, cấu trúc vi rút gây bệnh Care	5
1.2.3. Sức đề kháng của vi rút gây bệnh Care.....	6
1.2.4. Đặc tính nuôi cấy	8
1.2.5. Độc lực của vi rút.....	8
1.2.6. Cơ chế sinh bệnh.....	8
1.3. Truyền nhiễm học	11
1.3.1. Đặc điểm dịch tễ bệnh.....	11
1.3.2. Loài vật mắc bệnh	12
1.3.3. Lứa tuổi mắc bệnh.....	13
1.3.4. Mùa vụ nhiễm bệnh.....	13

1.3.5. Chất chứa vi rút.....	13
1.3.6. Đường xâm nhập và cách thức lây lan.....	14
1.3.7. Tỷ lệ ốm, tỷ lệ chết.....	14
1.4. Triệu chứng, bệnh tích	14
1.4.1. Triệu chứng	14
1.4.2. Bệnh tích	16
1.5. Chẩn đoán bệnh.....	17
1.5.1. Dựa vào đặc điểm dịch tễ học của bệnh.....	17
1.5.2. Dựa vào triệu chứng lâm sàng	17
1.5.3. Chẩn đoán trong phòng thí nghiệm.....	17
1.6. Phòng và hỗ trợ điều trị bệnh.....	19
1.6.1. Biện pháp hỗ trợ điều trị bệnh.....	19
1.6.2. Phòng bệnh.....	21
1.6.3. Mô tả sơ lược về Bệnh xá Thú y Cộng đồng	23
1.7. Tình hình nghiên cứu trong và ngoài nước	24
1.7.1. Tình hình nghiên cứu trong nước.....	24
1.7.2. Tình hình nghiên cứu ngoài nước	25
CHƯƠNG 2. ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP	
NGHIÊN CỨU.....	28
2.1. Đối tượng, địa điểm, thời gian nghiên cứu.	28
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu.....	28
2.1.2. Địa điểm nghiên cứu	28
2.1.3. Thời gian nghiên cứu	28
2.2. Vật liệu và dụng cụ nghiên cứu.....	28
2.2.1. Động vật và các loại mẫu nghiên cứu	28
2.2.2. Dụng cụ và hóa chất thí nghiệm.....	29
2.3. Nội dung nghiên cứu	29

2.3.1. Nghiên cứu đặc điểm dịch tễ của bệnh Care ở chó đến khám và chữa bệnh tại Bệnh xá Thú y	29
2.3.2. Nghiên cứu một số đặc điểm bệnh lý của bệnh Care ở chó.....	29
2.3.3. Nghiên cứu biện pháp điều trị bệnh Care ở chó	30
2.4. Phương pháp nghiên cứu.....	30
2.4.1. Phương pháp điều tra dịch tễ học.....	30
2.4.2. Phương pháp khám lâm sàng	30
2.4.3. Phương pháp lấy mẫu máu để kiểm tra các chỉ tiêu	30
2.4.4. Phương pháp xác định bệnh bằng test CDV Ag	31
2.4.5. Phương pháp nghiên cứu tỷ lệ mắc bệnh Care theo giống chó.....	32
2.4.6. Phương pháp nghiên cứu tỷ lệ mắc bệnh Care theo lứa tuổi	32
2.4.7. Phương pháp nghiên cứu tỷ lệ mắc bệnh Care theo mùa.....	32
2.4.8. Phương pháp mổ khám quan sát các tổn thương đại thể	32
2.4.9. Phương pháp làm tiêu bản vi thể.....	33
2.4.10. Phương pháp điều trị bệnh Care ở chó.....	34
2.4.11. Phương pháp xử lý số liệu.....	34
CHƯƠNG 3 KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....	35
3.1. Nghiên cứu đặc điểm dịch tễ của bệnh Care ở chó đến khám và chữa bệnh tại Bệnh xá Thú y	35
3.1.1. Tình hình mắc bệnh ở chó đến khám chữa bệnh tại bệnh xá thú y.....	35
3.1.2. Kết quả chẩn đoán bệnh Care trong tổng số chó mắc bệnh truyền nhiễm đến khám và chữa bệnh tại Bệnh xá Thú y	37
3.1.3. Tỷ lệ chó mắc và chết do bệnh Care trong tổng số chó đến khám và chữa bệnh.....	38
3.1.4. Tỷ lệ chó mắc bệnh Care theo loại chó.....	39
3.1.5. Tỷ lệ chó mắc bệnh Care theo lứa tuổi.....	41
3.1.6. Tỷ lệ chó mắc bệnh Care theo mùa	43
3.1.7. Tỷ lệ chó mắc bệnh Care theo tính biệt	45

3.1.8. Tỷ lệ mắc bệnh Care ở chó được tiêm phòng và chó chưa tiêm phòng	46
3.2. Nghiên cứu một số đặc điểm bệnh lý của bệnh Care ở chó.....	49
3.2.1. Triệu chứng lâm sàng của chó mắc bệnh Care	49
3.2.2. Kết quả nghiên cứu chỉ tiêu sinh lý máu ở chó mắc bệnh Care.....	51
3.2.3. Bệnh tích đại thể của chó mắc bệnh Care	56
3.2.4. Bệnh tích vi thể chủ yếu của chó mắc bệnh Care	59
3.3. Nghiên cứu biện pháp hỗ trợ điều trị bệnh Care ở chó	66
3.3.1. Kết quả hỗ trợ điều trị bệnh Care theo 2 phác đồ	67
3.3.2. Biện pháp phòng bệnh.....	70
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ.....	71
1. Kết luận	71
1.1. Nghiên cứu đặc điểm dịch tễ của bệnh Care ở chó đến khám và chữa bệnh tại Bệnh xá Thú y	71
1.2. Nghiên cứu một số đặc điểm bệnh lý của bệnh Care ở chó.....	71
1.3. Nghiên cứu phác đồ điều trị bệnh Care ở chó.....	72
2. Đề nghị	72
TÀI LIỆU THAM KHẢO	73

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Tên viết tắt	Tên đầy đủ
CD	Canine Distemper
CDV	Canine Distemper Virus
CPE	Cytopathogenic Effect
CPV	Canine Parvovirus
Cs	Cộng sự
ELISA	Enzyme-linkedimmunosorbent assay
FCS	Fetal calf serum
HE	Hematoxiline Eosin
KN	Kháng nguyên
KT	Kháng thể
MDCK	Madin-Darby canine kidney
NXB	Nhà xuất bản
PDV	Phocine Distemper virus
RNA	Ribonucleic acid
RT-PCR	Reverse Transcription - Polymerase Chain Reation
TCID 50	50% Tissue Culture Infective Dose
Tr	Trang
Vero- DST	Vero-DogSLAtag

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1. Tình hình mắc bệnh ở chó đến khám chữa bệnh tại bệnh xá thú y	35
Bảng 3.2. Kết quả chẩn đoán chó mắc bệnh Care trong tổng số chó mắc bệnh truyền nhiễm	37
Bảng 3.3. Tỷ lệ chó mắc và chết do bệnh Care	38
Bảng 3.4. Tỷ lệ chó mắc bệnh Care theo loại chó	40
Bảng 3.5. Tỷ lệ chó mắc bệnh Care theo lứa tuổi	42
Bảng 3.6. Tỷ lệ chó mắc bệnh Care theo mùa	44
Bảng 3.7. Tỷ lệ chó mắc bệnh Care theo tính biệt	45
Bảng 3.8. Tỷ lệ mắc bệnh Care ở chó được tiêm phòng	47
và chó chưa tiêm phòng	47
Bảng 3.9. Triệu chứng lâm sàng của chó mắc bệnh Care	49
Bảng 3.10. Một số chỉ tiêu sinh lý máu của chó mắc bệnh Care	51
Bảng 3.11. Số lượng bạch cầu và công thức bạch cầu của chó mắc bệnh Care	54
Bảng 3.12. Các tổn thương đại thể chủ yếu của chó mắc bệnh Care (n=13)	57
Bảng 3.13. Các tổn thương vi thể chủ yếu của chó mắc bệnh Care	60
Bảng 3.14. Kết quả điều trị bệnh Care theo 2 phác đồ	68

DANH MỤC CÁC HÌNH, BIỂU ĐỒ

Hình 1.1. Cấu trúc của vi rút Care	7
Hình 1.3. Cơ chế sinh bệnh của bệnh Care	11
Hình 3.1. Biểu đồ tình hình chó mắc bệnh đến khám và chữa bệnh tại Bệnh xá Thú y.....	36
Hình 3.2. Biểu đồ tỷ lệ chó mắc bệnh Care trong tổng số chó mắc bệnh truyền nhiễm.....	37
Hình 3.3. Biểu đồ tỷ lệ chó mắc bệnh Care theo loại chó.....	40
Hình 3.4. Biểu đồ tỷ lệ chó mắc bệnh Care theo lứa tuổi	42
Hình 3.5. Biểu đồ tỷ lệ chó mắc bệnh Care theo mùa	44
Hình 3.6. Biểu đồ tỷ lệ chó mắc bệnh Care theo tính biệt.....	46
Hình 3.7. Biểu đồ tỷ lệ mắc bệnh Care ở chó được tiêm phòng và chó chưa tiêm phòng	47
Hình 3.8. Lòng phế quản chứa đầy tế bào viêm.....	61
Hình 3.9. Phế quản giãn rộng, ứ dịch do viêm.....	62
Hình 3.10. Phế quản, phế nang giãn rộng, chứa đầy tế bào viêm.....	62
Hình 3.11. Hạch Lympho xuất huyết, thưa, nhỏ.....	63
Hình 3.12. Lớp niêm mạc ruột sung huyết, xuất huyết.....	64
Hình 3.13. Tăng sinh tế bào nội mạc huyết quản của thận	65
Hình 3.14. Mô thận xâm nhập nhiều tế bào viêm mạn tính.....	65